

Журавльова В. Г., студентка,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Юринець Ю. Л., к.ю.н., доцент

ТЕРОРИЗМ НА ПОВІТРЯНИХ СУДНАХ ЯК ГЛОБАЛЬНА ЗАГРОЗА БЕЗПЕЦІ ЛЮДСТВА. СПОСОБИ БОРОТЬБИ ДЕРЖАВ ПРОТИ АВІАТЕРОРИЗМУ

В сучасному глобалізованому світі на людину очікує багато непередбачуваних та небезпечних явищ, одним з яких є терористична діяльність. Тероризм – це явище, яке поширюється в світі, не зважаючи на кордони. Поширеним є такий вид тероризму як захоплення транспортного засобу, зокрема авіаційного транспорту, з метою вчинення терористичного акту [5]. Найбільш непередбачені є ті види терору, які пов'язані з актами незаконного втручання в діяльність цивільної авіації, які спричиняють неможливість урегулювання ситуації щодо захисту та охорони людського життя. Тому сьогодні проблематика терористичної діяльності в авіаційній сфері набирає все більшої актуальності.

Історії вже відома не одна сотня трагічних прикладів здійснення терористичних атак на літаючих суднах, до наймасштабнішими з яких відносять вибух внаслідок підриву Boeing 747-237В авіакомпанії Air-India над Атлантикою 23 червня 1985 р. (загинуло 329 осіб), перший теракт на літаках Boeing 747 і найбільший теракт в історії Канади, а також напад на Всесвітній торговий центр і Пентагон, що складався із серії терактів 11 вересня 2001 р. (США). Значні втрати понесли комунальні служби, головним чином пожежники та поліція – у рятувальних акціях загинуло близько 300 співробітників [4, с. 245]. Таким чином, у результаті терористичних актів на суднах цивільної авіації загинуло більше сотень людей, що дає зрозуміти всю важливість проблематики безпеки людини в надзвичайних ситуаціях, а саме терористичних актах на авіаційних суднах.

Розглядаючи проблему створення міжнародної системи боротьби з авіатероризмом, потрібно детально проаналізувати норми вже існуючих конвенцій у сфері захисту авіації та створити якісно нову Єдину конвенцію боротьби з тероризмом у цивільній авіації. Норми конвенції повинні бути дієвими і містити справжній цінний зміст щодо запобігання і протидії терористичним актам на цивільних суднах і авіації в цілому.

Через деякий час активного міжнародно-правового співробітництва була створена система основних міжнародних нормативно-правових документів у сфері захисту цивільної авіації: Конвенція про злочини та деякі інші дії, здійснені на борту повітряного судна (Токійська конвенція)

1963 р., Конвенція про боротьбу з незаконними актами, спрямованими проти безпеки авіації (Монреальська конвенція) 1971 р., Конвенція про боротьбу з незаконним захопленням повітряних суден (Гаазька конвенція) 1970 р. та Протокол про боротьбу з незаконними актами насилля в аеропортах, обслуговуючих міжнародну цивільну авіацію 1988 р. Сьогодні ці нормативно-правові акти залишаються основою для безпеки авіації, але окремі норми з часом втрачають свою дієвість і стають застарілими й неефективними [3].

На сьогодні важливим органом реагування на порушення безпеки в цивільній авіації, у тому числі тероризм, є Міжнародна організація цивільної авіації (ІКАО), яка створена згідно з положеннями Чиказької конвенції про міжнародну авіацію 1944 р. [2] Основною метою даної організації є протидія терористичній злочинній діяльності, та захисту і безпеки цивільної авіації. З 1944 року ІКАО організувалась і вдосконалювалось, але на сьогоднішній день з розвитком нових технічних засобів та все більш нагнітаючій ситуації між країнами важливо винайти реальну систему протидій та запобігань терористичних актів в цивільній авіації та авіації в цілому.

Авіатероризм – це глобальна проблема сьогодення та майбутнього, що загрожує світовій безпеці. Міжнародно-правова боротьба з тероризмом в цивільній авіації стала одним із напрямків міжнародної політики, а правова боротьба на національному рівні – завданням кожної авіаційної держави [1].

Для протидії тероризму та захисту людей в цивільній авіації можна запропонувати такі заходи: всі авіаційні держави мають визначити боротьбу з авіатероризмом пріоритетним напрямком державної політики та розробляти й впроваджувати нові правові засоби протидії, шляхом консолідації сил з іншими державами-учасниками міжнародних конвенцій; переглянути, проаналізувати вже існуючі конвенції у сфері безпеки цивільної авіації та створити Єдину конвенцію боротьби з тероризмом у цивільній авіації; проаналізувати основні правові фактори глобалізації авіаційного тероризму: правова незахищеність інформаційного простору; визначитись з термінами та поняттями злочинності щодо терористичних актів на суднах цивільної авіації; обмінюватися досвідом підготовки кваліфікованого персоналу в сфері авіаційної безпеки, запровадити програму підготовки фахівців з міжнародного повітряного права.

Отже, терористичні акти на повітряних суднах посягають не тільки на життя та здоров'я їх пасажирів, а й на найвищі соціальні цінності – мир та безпеку на міжнаціональному рівні. Наведені вище трагічні приклади катастроф дають нам змогу проаналізувати сутність небезпеки терору. Авіаційний тероризм сьогодні перетворився на глобальну проблему, від ефективності вирішення якої залежить доля подальшого існування

людської цивілізації.

Література

1. Муравський А. Авіакомпанії vs авіа будівельники / А. Муравський [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.day.kiev.ua/>
2. Малєєв Ю. Н. Міжнародне повітряне право: Питання теорії і практики / Ю. Н. Малєєв. – М.: МО, 1986. – 195 с.
3. Міжнародне право: Основні галузі: підручник / За ред. В. Г. Буткевича. – К.: Либідь, 2004. – 816 с.
4. Антипенко В. Ф. Теории мирового развития и антитеррористическое право. Логика сопрягаемости / В. Ф. Антипенко. – К.: СБУ; Инст-т оперативной деятельности и гос. безопасности, 2007. – 440 с.
5. Авіаційна безпека: Міжнародна конвенція і Додатки 17 / [сост.: А. Г. Корченко, С. В. Корпенко, Е. В. Пацера]. – К.: НАУ, 2004 – 166 с.

УДК 342.951 (043.2)

Заїка В. П., студент,
Навчально-науковий Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Толкачова І. А., к.ю.н., доцент

ОСОБЛИВОСТІ АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЗА ПОРУШЕННЯ ПРАВИЛ ПОВЕДІНКИ НА ПОВІТРЯНОМУ ТРАНСПОРТІ

Відповідальність за будь-які адміністративні правопорушення має бути передбачена відповідною статтею Кодексу України про адміністративні правопорушення (далі – КУпАП).

Т. О. Коломоець формулює поняття «адміністративна відповідальність» як різновид юридичної відповідальності, специфічну форму негативного реагування з боку держави в особі уповноважених органів на відповідну категорію протиправних діянь (насамперед адміністративних проступків), а особи, які вчинили зазначені правопорушення, повинні відповісти перед уповноваженим державним органом за свої неправомірні дії і понести адміністративне стягнення в установлених законом формах і порядку. Адміністративна відповідальність має ряд характерних рис: 1) підставою адміністративної відповідальності є тільки те правопорушення, за здійснення якого передбачено адміністративне стягнення; 2) суб'єктами адміністративної відповідальності можуть бути фізичні та юридичні особи, які притягаються до відповідальності за такі провини, як невиконання або порушення правил поведінки, вимог пожежної безпеки тощо; 3) адміністративним законодавством за вчинення адміністративних